

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w kilku obszarach spraw objętych ustawą z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64 poz. 427, z późn. zm.). Zmiany te wynikają przede wszystkim z doświadczeń zebranych w toku dotychczasowego procesu wdrażania i zarządzania Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Program) oraz porządkowego dostosowania przepisów krajowych do ewoluującego *acquis communautaire*. Proponowane zmiany dotyczą działań wdrażanych w ramach tzw. podejścia Leader oraz instrumentów zapewniających skuteczne i prawidłowe wdrażanie oraz zarządzanie Programem.

Ad art. 1 pkt 1

Zmiany wprowadzone w art. 2 pkt 2, podobnie jak w art. 18a, art. 28b – 28c, art. 29 ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich mają charakter porządkowy, wynikający ze zmian w prawodawstwie UE, polegających na uchyleniu rozporządzenia nr 1782/2003.

Ad art. 1 pkt 2

Lokalne grupy działania (LGD) wybrane do realizacji lokalnych strategii rozwoju (LSR), mimo że nie są podmiotem wdrażającym działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, to jednak mają swój udział we wdrażaniu tego działania, bowiem stosownie do art. 12 ust. 1 zmienianej ustawy pomoc w ramach tego działania jest przyznawana na operacje wybrane zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, czyli przez LGD badające zgodność operacji z LSR. Zgodnie z art. 6 ust. 2a zmienianej ustawy do zadań samorządu województwa należy dokonywanie wyboru LGD do realizacji LSR. Brak jest natomiast przepisu wskazującego, kto będzie monitorował i nadzorował realizację tych LSR, a więc udział LGD we wdrażaniu działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Ponieważ prawidłowa realizacja LSR, w tym wybór operacji dokonywany przez LGD, są niezbędne do prawidłowego wykonania zadań podmiotów wdrażających działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, proponuje się wskazać w art. 6 ust. 2a zmienianej ustawy, że monitorowanie i nadzór

realizacji LSR stanowi zadanie samorządu województwa, który wcześniej wybierał LGD, a pośrednio akceptował LSR. Jednocześnie, zgodnie z art. 1 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy, proponuje się dodać przepis, który doprecyzowuje, że w ramach tego nadzoru samorząd województwa ma możliwość wydawania LGD wiążących wytycznych i prowadzenia działań kontrolnych pod względem zgodności z przepisami prawa i celami, w tym osiągnięcia założonych w LSR wskaźników. Wprowadzenie wyżej opisanych zmian pozwoli na kompleksowe sprawowanie nadzoru nad LGD i reagowanie na nieprawidłowości czy problemy na kolejnych etapach wdrażania. Jest to zgodne ze wstępnymi ustaleniami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który w lipcu 2009 r. przeprowadził kontrolę osi 4 Leader. Proponuje się także, aby szczegółowy sposób przeprowadzania tych kontroli i wydawania takich wytycznych, a także monitorowania i oceny realizacji LSR, mógł być określony w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 zmienianej ustawy, zgodnie z art. 1 pkt 11 lit. b projektowanej ustawy, co pozwoli na bieżącą obserwację stopnia realizacji lokalnych strategii rozwoju i podejmowanie działań mających na celu jak najefektywniejsze wdrażanie osi 4 Leader. Wyżej wymienione zadania kontrolne są zadaniami związanymi z wdrażaniem LSR jako całości, nie zaś z wdrażaniem poszczególnych działań. Zadania te nie są ujęte w umowach delegujących, gdyż ustawa podlegająca nowelizacji wyraźnie określa, iż wybór LGD jest zadaniem samorządów województw. W związku z powyższym zmiany w obrębie zadań związanych z wyborem LGD nie wpływają na kształt umów delegujących, które dotyczą części zadań agencji płatniczej delegowanych do samorządów wojewódzkich.

Ad art. 1 pkt 3

Zmiana jest związana z rozszerzeniem katalogu zadań samorządów wojewódzkich, co implikuje rozszerzenie zakresu przeprowadzanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi kontroli i wytycznych o kwestie związane z prowadzonym przez samorzady województw monitorowaniem, a także oceną LSR.

Ad art. 1 pkt 4

Przepis art. 16 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich upoważniający ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia,

w drodze rozporządzenia, podziału środków przeznaczonych na finansowanie wybranych działań w poszczególnych latach realizacji Programu lub województwach, umożliwi rozłożenie w czasie kontraktowania i wydatkowania środków Programu. Jest to niezbędne m. in. ze względu na uwarunkowania instytucjonalne, fakt określenia na poziomie Programu (zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 listopada 2006 r. ustalającą podział na poszczególne lata kwoty wsparcia wspólnotowego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich według państw członkowskich na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.) kwot rocznych zobowiązań Wspólnoty oraz konieczność uniknięcia ewentualnej utraty środków w przypadku niewykorzystania, w skali Programu, kwoty danego zobowiązania rocznego w ciągu 3 lat (tzw. zasada $n+2$). Możliwość dokonania podziału środków przeznaczonych na realizację niektórych działań między województwa sprzyja równoważeniu dostępu do pomocy w skali kraju i zapobiega pogłębianiu się różnic w poziomie rozwoju regionalnego.

Zgodnie z przyjętymi zmianami Programu, w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” realizowane będą projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii oraz infrastruktury szerokopasmowego Internetu na obszarach wiejskich, co zostało przewidziane w przepisie art. 16(a) rozporządzenia nr 1698/2005. Ponadto w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” wprowadzony zostanie dodatkowy zakres obejmujący inwestycje dotyczące budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowisk. Dotychczas w ramach przedmiotowego działania możliwa jest realizacja projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami lub energii odnawialnej. W związku z tym, aby dodatkowy limit środków na działanie był wykorzystany dokładnie na zakres związany z budową, przebudową, remontem lub wyposażeniem targowisk, konieczne jest upoważnienie ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia, w drodze rozporządzenia, podziału środków Programu tylko na ten zakres pomocy. Równocześnie zmiana Programu dotyczy działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”, w ramach którego realizowane będą projekty dotyczące gospodarki wodnej (szczególnie retencji wodnej), oraz „Modernizacja gospodarstw rolnych” – w zakresie środków przeznaczonych na produkcję mleka.

W związku z tym, konieczne jest upoważnienie ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia, w drodze rozporządzenia, podziału środków Programu na poszczególne zakresy pomocy, w ramach ww. działań, związanych z realizacją tzw. „nowych wyzwań”. Zmiana dotycząca określenia podziału środków na „nowe wyzwania” w znacznym stopniu przyczyni się do lepszego wykorzystania środków.

Środki są alokowane w następujący sposób:

- 1) 60 % kwoty na działanie „Modernizacja gospodarstw rolnych”,
- 2) 20 % kwoty na działanie „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa”,
- 3) 20 % kwoty na działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Ad art. 1 pkt 5

Zmiana wprowadzona w art. 18a zmienianej ustawy ma charakter porządkowy, wynikający ze zmian w prawodawstwie UE polegających na uchyleniu rozporządzenia nr 1782/2003.

Ad art. 1 pkt 6

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 23 ust. 3 zmienianej ustawy zmiana umowy, na podstawie której przyznawana jest pomoc w ramach niektórych działań Programu, powodująca zwiększenie wysokości pomocy określonej w tej umowie, jest nieważna.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 103, poz. 660, z 2009 r. Nr 129, poz. 1063 oraz z 2010 r. Nr 153, poz. 1029), po pozytywnym rozpatrzeniu wniosków o przyznanie pomocy, składanych w dniach 1 września – 30 listopada 2010 r., zostaną zawarte umowy o przyznaniu pomocy obejmujące pozostały okres wdrażania lokalnych strategii rozwoju, tj. do dnia 30 czerwca 2015 r., a nie jak to miało miejsce do tej pory – na okres jednego roku. Ponieważ umowa ta zawierana będzie w czasie, gdy rozliczana będzie umowa o przyznaniu pomocy na rok 2010, konieczne jest umożliwienie zwiększenia kwoty przyznanej pomocy w ramach umowy dotyczącej pozostałego okresu wdrażania

LSR o ewentualną niewykorzystaną część kwoty z umowy o przyznaniu pomocy na rok 2010, tak aby beneficjent nie stracił możliwości wykorzystania całej kwoty wskazanej w umowie o warunkach i sposobie realizacji LSR (umowa ramowa), mając na uwadze, że stosownie do art. 13 ust. 2 zmienianej ustawy, w przypadku działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” pomoc jest przyznawana do wysokości środków określonych na to działanie w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3 tej ustawy (tj. w umowie ramowej). W przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 22 zmienianej ustawy, umożliwienie zwiększania wysokości przyznanej pomocy wynika ze specyfiki działania. W ramach tego działania realizowany jest projekt współpracy, na który składają się operacje realizowane przez poszczególnych partnerów. Obecny przepis powoduje, że w przypadku wycofania się jednego z partnerów, utrzymanie realizacji projektu współpracy możliwe jest jedynie w wyniku przejęcia zadań wycofującego się partnera przez partnerów nadal realizujących projekt. Nie ma jednak możliwości zwiększenia kwoty pomocy zawartej w umowach przyznania pomocy, nawet jeśli nie powoduje to przekroczenia limitu pomocy na to działanie określonego w rozporządzeniu.

Jednocześnie trwają prace nad zmianą rozporządzenia regulującego kwestię wyboru LGD, w której przewiduje się przyznanie LGD dodatkowych środków na realizację strategii, bowiem w sytuacji, gdyby okazało się, że w ramach środków przewidzianych w Programie na działania osi 4 Leader istnieją oszczędności, a więc środki nieprzydzielone żadnej z wybranych LGD, wówczas oszczędności takie można byłoby rozdysponować pomiędzy najaktywniejsze LGD w ramach konkursu na wybór LGD do realizacji LSR w zakresie dodatkowych zadań. W wyniku takiego konkursu najaktywniejsze LGD zyskałyby możliwość zwiększenia środków określonych m. in. na działanie „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” oraz „Wdrażanie projektów współpracy” przez zmianę umowy ramowej.

W związku z powyższym proponuje się, aby zmiany umowy o przyznaniu pomocy w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”, które powodują zwiększenie określonej w niej wysokości pomocy, nie były nieważne, o ile nie powodują, że suma kwoty pomocy przyznanej i wypłaconej oraz pomocy przyznanej, a jeszcze niewykorzystanej przez daną LGD, przekracza wysokość środków na to działanie określoną w umowie ramowej zgodnie z art. 14 ust. 4 zmienianej ustawy, mając na uwadze, że w myśl art. 13 ust. 2 zmienianej ustawy,

w przypadku działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” pomoc jest przyznawana do wysokości środków określonych na to działanie w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3 zmienianej ustawy (tj. w umowie ramowej). Podobnie proponuje się, aby nie były uznawane za nieważne zmiany umowy o przyznaniu pomocy w ramach działania „Wdrażanie projektów współpracy”, które powodują zwiększenie określonej w niej wysokości pomocy, o ile nie powodują, że suma kwoty przyznanej i wypłaconej oraz pomocy przyznanej, a jeszcze niewykorzystanej przez daną LGD, przekracza limit przyznawanej i wypłaconej pomocy dla danej LGD wynikający z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie projektów współpracy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 128, poz. 822).

Ad art. 1 pkt 7

Proponuje się, by w zmienianej ustawie dodać przepis art. 25a, który umożliwi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) stwierdzenie wygaśnięcia decyzji w sprawie przyznania pomocy w zakresie działań, o których mowa w art. 5 pkt 12 – 15 zmienianej ustawy, jeśli kwota pomocy, z przyczyn niezależnych od ARiMR, nie może zostać przekazana na rachunek bankowy rolnika. Takie rozwiązanie jest analogiczne do zastosowanego w przypadku płatności bezpośrednich i wiąże się z sytuacją, gdy płatność nie może zostać przekazana na rachunek bankowy, ponieważ np. podany przez rolnika rachunek jest błędny lub dane konto zostało zamknięte, a właściciel tego rachunku bankowego nie stawia się na wezwania ARiMR w celu wyjaśnienia sprawy.

Ad art. 1 pkt 8

Obecne brzmienie art. 27b ust. 1 zmienianej ustawy przewiduje możliwość dokonania podziału środków Programu przeznaczonych na pomoc techniczną w stosunku do wszystkich środków pomocy równocześnie, nie daje natomiast uprawnień do dzielenia środków, np. w ramach jednego z trzech schematów pomocy technicznej. Proponowana zmiana art. 27b zawierającego upoważnienie do wydania rozporządzenia w sprawie podziału środków Programu w zakresie pomocy technicznej przewiduje jego modyfikację przez zmianę brzmienia ust. 1. Zmiana ta ma na celu umożliwienie

dokonania podziału środków pomocy technicznej w obrębie poszczególnych jej schematów, bez konieczności dokonywania podziału wszystkich środków, co umożliwi sprawniejsze zarządzanie środkami w ramach autonomicznych części pomocy (schematów).

Ad art. 1 pkt 9

W związku z wykonaniem zaleceń organu certyfikującego zawartych w sprawozdaniu z czynności sprawdzających w zakresie certyfikacji rachunków EFOiGR oraz EFRROW ARiMR za rok finansowy kończący się w dniu 15 października 2009 r., w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich proponuje się nadanie nowego brzmienia ust. 3 w art. 28 zmienianej ustawy. Należy podkreślić, że wagę dokonania ustalenia dotyczącego opóźnień w odzyskiwaniu kwot należności oraz braku potrącania kwoty do zwrotu w decyzji w sprawie przyznania płatności ONW za rok, w którym zostało stwierdzone zaniechanie prowadzenia działalności rolniczej w okresie objętym zobowiązaniem, organ certyfikujący określił jako wysoką. Ustalenia te zostały przekazane przez Ministerstwo Finansów do Komisji Europejskiej i przedmiotowa kwestia będzie podlegać kontroli tej Komisji oraz będzie wymagała przekazania jej raportu z wdrożenia rekomendacji organu certyfikującego. Ponadto należy podkreślić, że z przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 40, poz. 329, z późn. zm.) wynika, że w przypadku gdy rolnik zaniechał prowadzenia działalności rolniczej, zwraca płatność ONW (całość albo część), a zatem w takim przypadku, na podstawie art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634, z późn. zm.), ustalana jest kwota nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności ONW. Art. 20 zmienianej ustawy nie daje podstaw do określenia takich potrąceń w decyzji w sprawie przyznania płatności ONW, bowiem przepis ten obejmuje jedynie swoim zakresem potrącenia wynikające z przepisów unijnych i dotyczy potrąceń w przypadku ustalenia tzw. sankcji wieloletnich, a nie

ustalonych kwot do zwrotu wynikających z zaniechania prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 29 ust. 2 zmienianej ustawy, w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 29 ust. 1 minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić inne niż wymienione w przepisach UE kategorie siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy lub pomocy technicznej. Określone rozporządzenie regulujące tę kwestię zostało wydane. Z tego względu proponuje się rozszerzyć w zaproponowany sposób brzmienie ust. 4 w art. 28 zmienianej ustawy.

Ad art. 1 pkt 10

Przepis art. 28a zmienianej ustawy dotyczy odstępowania od windykacji kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności wykonywanych w ramach działań:

- 1) „Renty strukturalne”,
- 2) „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”,
- 3) „Płatności dla obszarów NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej”,
- 4) „Program rolnośrodowiskowy”,
- 5) „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”

jeżeli kwota każdej z tych płatności nie jest wyższa od kwoty stanowiącej równowartość kwoty 50 euro przeliczonej na złote zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 1913/2006. Należy jednak wskazać, że art. 3 rozporządzenia nr 1913/2006 dotyczy płatności bezpośrednich, zaś do płatności Programu zastosowanie ma obecnie art. 7 rozporządzenia nr 1913/2006.

W związku z uchycieniem w rozporządzeniu nr 380/2009 art. 73 ust. 8 rozporządzenia nr 796/2004, dającego możliwość państwom członkowskim nieodzyskiwania kwot płatności równych lub mniejszych od 100 euro oraz wskazaniem, iż do przedmiotowych spraw z zakresu odstąpienia od dochodzenia kwot płatności będzie miało zastosowanie rozporządzenie nr 885/2006, pojawił się problem, który w praktyce uniemożliwia obecnie stosowanie przedmiotowego przepisu. Na potwierdzenie powyższej tezy należy przytoczyć treść przepisu art. 5a rozporządzenia nr 885/2006, z którego można

wywnioskować, iż do spraw dotyczących nieodzyskiwania należności Programu należy stosować art. 33 ust. 7 rozporządzenia nr 1290/2005, zgodnie z którym państwo członkowskie może zdecydować o wstrzymaniu procedury windykacyjnej po zakończeniu Programu na warunkach przewidzianych w art. 32 ust. 6 tego rozporządzenia. Wskazane przepisy regulują autonomicznie kursy euro dla płatności bezpośrednich i działań Programu, ale tylko w odniesieniu do przyznawania tych płatności. Art. 7 rozporządzenia nr 1913/2006 dotyczy kwot, o których mowa w załączniku do rozporządzenia nr 1698/2005. W załączniku tym wskazane są kwoty i stawki wsparcia z podziałem na poszczególne działania Programu. Art. 7 rozporządzenia nr 1698/2005 nie wskazuje natomiast, że określony w nim termin operacyjny dla kursu wymiany miałby mieć zastosowanie do czynności przeliczenia na walutę krajową wartości należności, które podlegają windykacji, w tym należności, od windykacji których państwo członkowskie odstępuje. Zastosowanie jednego terminu operacyjnego jest oczywiście uzasadnione. Wskazane bowiem byłoby, aby wszelkie czynności mające związek z danym (indywidualnym) wsparciem rozliczano według tego samego kursu wymiany. Trudno jednak tezy takiej bronić na gruncie obecnie obowiązującego prawa. Przepisy rozporządzenia nr 1913/2006 czy rozporządzenia nr 1290/2005 nie dają wystarczająco mocnych podstaw do wyprowadzenia z nich wniosku o istnieniu w prawie wspólnotowym ustalonego terminu operacyjnego dla kursu wymiany w stosunku do przypadków takich, jak regulowany w art. 28a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Tym samym nie można mówić o istnieniu w prawie UE normy prawnej, z którą sprzeczna byłaby norma z art. 28a ww. ustawy, a co za tym idzie nie ma przesłanek do twierdzenia, iż art. 28a tej ustawy jest sprzeczny z prawem UE w zakresie, w jakim ustanawia termin operacyjny wymiany euro dla czynności odstąpienia od dochodzenia nienależnie pobranych płatności. W obowiązującym stanie prawnym właściwym terminem operacyjnym dla ustalenia kwoty niepodlegającej windykacji, zgodnie z art. 28a ww. ustawy, jest termin wskazany w tym przepisie, tj. w praktyce termin wynikający z art. 45 ust. 2 rozporządzenia nr 1290/2005.

Ustalenie na gruncie art. 28a ww. ustawy terminu operacyjnego wymiany euro w zakresie wybranej czynności związanej z windykacją w sposób odmienny niż wynikający z art. 7 rozporządzenia nr 883/2006, rodzić może problemy ze

sprawozdawczością dotyczącą kwot windykowanych i niepodlegających windykacji, co zostało potwierdzone w wytycznych Komisji Europejskiej w tej sprawie (pkt 9 dokumentu nr AGRI/D/26645/2008-EN).

W związku z powyższym zaistniała konieczność nowelizacji ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie zmiany w art. 28a tej ustawy podstawy prawnej dla kursu wymiany euro. Do czasu wejścia w życie nowelizacji ARiMR będzie stosować art. 3 rozporządzenia nr 1913/2006. Nowelizacja ustawy powinna dotyczyć również kwoty, do jakiej można odstąpić od procedury ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków. Zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 1975/2006, bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych ww. rozporządzenia, stosuje się art. 5, 22, 23, 69 i 73 rozporządzenia nr 796/2004.

Mając na względzie możliwość odstępowania od windykacji kwot równych lub mniejszych niż 100 euro, jaką daje prawo UE, zdecydowano się na nowelizację ustawy w zakresie kwoty, od której ustalania Prezes ARiMR może odstąpić w przypadku nienależnie lub nadmiernie pobranych przez beneficjenta płatności. Propozycja wprowadzenia przepisu dotyczy możliwości odstąpienia od ustalenia kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności do kwoty 100 euro, dla należności powstałych z płatności wypłaconych rolnikowi na podstawie wniosków złożonych od 2009 r.

Zmiana wprowadzona w art. 28b zmienianej ustawy ma charakter porządkowy, wynika ze zmian w prawodawstwie UE polegających na uchyleniu rozporządzenia nr 1782/2003. Zgodnie z art. 28b zmienianej ustawy, zmniejszenia lub wykluczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 1782/2003, nie stosuje się, jeżeli zmniejszenie albo wykluczenie wynosi nie więcej niż równowartość kwoty 100 euro. Wobec tego, że rozporządzenie nr 1782/2003 zostało uchylone, sprawy dotychczas uregulowane w art. 6 tego rozporządzenia są obecnie przedmiotem regulacji art. 23 rozporządzenia nr 73/2009. Przepis ten określa w ust. 1, jakie skutki wywołuje w odniesieniu do płatności bezpośrednich nieprzestrzeganie przez rolnika wymogów podstawowych w zakresie zarządzania lub zasad dobrej kultury rolnej, a mianowicie zmniejszenie tej płatności i wykluczenie z tej płatności. Jednocześnie ust. 2 określa możliwość niestosowania przez państwo członkowskie tych zmniejszeń lub wykluczeń w sytuacji, gdy ich kwoty wynoszą do 100 euro na rolnika i na rok kalendarzowy. Przepisy te mają bezpośrednie zastosowanie do płatności przyznawanych w ramach

wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej. Przepisy tego rozporządzenia mają również pośrednie (często odpowiednie) zastosowanie, w ograniczonym zakresie, do płatności przyznawanych w ramach wsparcia rozwoju obszarów wiejskich na mocy rozporządzenia nr 1698/2005. Wynika to bowiem z licznych odesłań do stosowania lub odpowiedniego stosowania przepisów rozporządzenia nr 1782/2003 (obecnie rozporządzenia nr 73/2009) i rozporządzenia nr 796/2004 (obecnie rozporządzenia nr 1122/2009), wydanego w trybie tego rozporządzenia, zastosowanych w rozporządzeniu nr 1698/2005 oraz w rozporządzeniu nr 1975/2006 (obecnie rozporządzeniu nr 65/2011) wydanym w trybie tego rozporządzenia.

Przepisy rozporządzenia nr 1698/2005 i rozporządzenia nr 1975/2006 (obecnie rozporządzenia nr 65/2011) nie odsyłają wprawdzie do odpowiedniego stosowania art. 6 rozporządzenia nr 1782/2003 (obecnie art. 23 rozporządzenia nr 73/2009), lecz przepis art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 1975/2006 (obecnie rozporządzenia nr 65/2011), w zakresie kontroli dotyczących przestrzegania wzajemnej zgodności, odsyła do stosowania niektórych przepisów rozporządzenia nr 796/2004, w tym jego art. 48 (obecnie art. 54 rozporządzenia nr 1122/2009). Przepis ten natomiast, regulując sprawy dotyczące raportu z przeprowadzonych kontroli, w ust. 2 określa, jakie działania należy podjąć w przypadku niestosowania zmniejszeń lub wykluczeń, o których mowa w art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 1782/2003 (obecnie art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 73/2009). Stosując zatem art. 48 ust. 2 rozporządzenia nr 796/2004 (obecnie art. 54 ust. 2 rozporządzenia nr 1122/2009), w związku z art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 1975/2006 (obecnie art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 65/2011), pośrednio stosuje się również art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 1782/2003 (obecnie art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 73/2009).

Mając powyższe na uwadze, należy również stwierdzić, że przepis art. 28b zmienianej ustawy wszedł w życie z dniem wejścia w życie ustawy, na mocy której został dodany, a więc ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 20, poz. 105). Wprowadzenie w art. 51 ust. 2 rozporządzenia nr 1698/2005 regulacji analogicznej do regulacji zawartej w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 73/2009 (wcześniej zawartej w art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 1782/2003), skutkuje koniecznością wprowadzenia zmiany w art. 28b zmienianej ustawy polegającej na odesłaniu do art. 51 ust. 2 rozporządzenia nr 1698/2005 zamiast do art. 6 ust. 3

rozporządzenia nr 1782/2003 oraz – dla ustalenia kursu wymiany – do art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2006, zamiast do art. 7 rozporządzenia nr 1913/2006.

Zmiana wprowadzona w art. 28c ma charakter porządkowy wynikający ze zmian w prawodawstwie UE, polegających na uchyleniu rozporządzenia nr 1782/2003, w odniesieniu do pojęcia drobnej niezgodności, użytego również w obowiązującym rozporządzeniu nr 73/2009. Ze względów wskazanych w uzasadnieniu do art. 28b pojęcie drobnej niezgodności należy rozpatrywać zgodnie z art. 52 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005.

Ad art. 1 pkt 11 lit. a

Zmiany przewidziane w art. 29 ust. 1a nowelizowanej ustawy mają charakter porządkowy wynikający ze zmian w prawodawstwie UE polegających na uchyleniu rozporządzenia nr 1782/2003, którego poszczególne przepisy zostały zastąpione przez odpowiednie przepisy rozporządzenia nr 73/2009, a w zakresie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich – przez przepisy rozporządzenia nr 1698/2005, na skutek zmian przewidzianych w rozporządzeniu nr 74/2009. Ponadto wobec tego, że rozporządzenie nr 1975/2006 zostało uchylone, sprawy dotychczas uregulowane w tym rozporządzeniu są obecnie przedmiotem regulacji rozporządzenia nr 65/2011.

Ad art. 1 pkt 12

Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1698/2005, instytucja zarządzająca zobowiązana jest do bieżącej oceny Programu. Ocen dokonuje niezależny wykonawca, na zlecenie instytucji zarządzającej. Dane niezbędne do przeprowadzenia oceny są pozyskiwane m. in. na podstawie dokumentów gromadzonych przez instytucje odpowiedzialne za realizację Programu oraz bezpośrednio od beneficjentów Programu, co oznacza konieczność udostępniania wykonawcy badania ewaluacyjnego ich danych osobowych. Do tej pory – ze względu na brak krajowego uregulowania prawnego pozwalającego na przekazywanie wykonawcom oceny danych teleadresowych beneficjentów Programu – prawidłowa realizacja zadań związanych z oceną Programu była mocno utrudniona. Ponadto konieczne jest również zobowiązanie beneficjentów Programu do współpracy z wykonawcami ocen Programu – w tym zobowiązanie do

udzielania informacji na temat efektów prowadzonych przez nich działań. Proponowane przepisy usprawnią procedurę przekazywania wykonawcom ocen niezbędnych danych oraz przyczynią się do uzyskania niezbędnych informacji od beneficjentów, co pozytywnie wpłynie na jakość i wiarygodność realizowanych ocen.

Ad art. 1 pkt 13

Zmiana ma charakter porządkowy, wynikający z uchylecia rozporządzenia nr 1975/2006 i zastąpienia go rozporządzeniem nr 65/2011.

Ad art. 1 pkt 14

Zmiana ma charakter porządkowy, wynikający z uchylecia rozporządzenia nr 1782/2003.

Ad art. 1 pkt 15

Na podstawie art. 34 ust. 2 zmienianej ustawy nie wydano dotychczas rozporządzenia. Biorąc pod uwagę treść art. 34 ust. 1 zmienianej ustawy, nakładający na organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane, a także na organy samorządu terytorialnego, obowiązek współpracy przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy, nie wydaje się konieczne określanie w akcie wykonawczym szczegółowego trybu i zakresu tej współpracy. W razie potrzeby jednostki te mogą ewentualnie zawierać porozumienia określające szczegółowy zakres i tryb współpracy. W odniesieniu do części zakresu zagadnień objętych jego postanowieniami, tj. współpracy dotyczącej kontroli krzyżowych, mających na celu zapobieganie podwójnemu finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach Programu z innych instrumentów wspólnotowych lub krajowych i w ramach innych okresów programowania – zawarto w ubiegłym roku stosowne porozumienia regulujące współpracę w tym zakresie. W szczególności w dniu 7 lipca 2009 r. zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego oraz Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu usprawnienia kontroli krzyżowej wydatków rozliczanych w ramach Programu z wydatkami rozliczonymi w ramach PO NSRO. Wobec tego proponuje się uchylić art. 34 ust. 2 zmienianej ustawy upoważniający ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia, w drodze

rozporządzenia, organów administracji rządowej i jednostek organizacyjnych im podległych lub przez nie nadzorowanych oraz organów samorządu terytorialnego zobowiązanych do współpracy przy realizacji zadań związanych z przyznaniem i wypłatą pomocy finansowej w ramach Programu, a także trybu i zakresu tej współpracy, w celu prawidłowej realizacji Programu.

Ad art. 1 pkt 16

Proponuje się w art. 36 w ust. 1 w pkt 1 zmienianej ustawy termin „jednostka doradztwa rolniczego” zastąpić terminem „wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego”. Termin „jednostka doradztwa rolniczego” obejmuje zarówno wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego (WODR), które są zobowiązane do świadczenia doradztwa rolniczego, jak i Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR). Doświadczenia związane z wdrażaniem programu SAPARD jednoznacznie wskazują, że stworzenie systemu, w którym jednoznacznie zostanie określona odpowiedzialność i zadania, jest warunkiem jego efektywnego wdrażania. Przedstawiciele Komisji Europejskiej, sprawdzając zasady wdrażania działania 2 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” programu SAPARD, przed wszystkim sprawdzali, czy nie ma konfliktu interesów i czy zachowana jest przejrzystość działania poszczególnych elementów systemu doradztwa, tzn. czy osoby, które doradzają, nie są równocześnie osobami odpowiedzialnymi za sprawdzanie lub kontrolę. Zgodnie z art. 4 ustawy z 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. Nr 251, poz. 2507, z późn. zm.), CDR jest odpowiedzialne przede wszystkim za doskonalenie zawodowe doradców. Zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, CDR jest odpowiedzialne za nadawanie uprawnień do doradzania oraz kontrolę prywatnych podmiotów doradczych. W związku z tym instytucja ta nie powinna, analogicznie jak w programie SAPARD, zajmować się świadczeniem pomocy doradczej rolnikom. Zgodnie z przepisami dotyczącymi szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte Programem, oraz doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej – CDR odpowiada również za jakość świadczonych usług doradczych, opracowywanie metodyki ich świadczenia, przestrzegania metodyki usług doradczych, prowadzenie listy doradców uprawnionych do doradzania oraz kontrolę pracy doradców rolnośrodowiskowych i rejestrację sporządzonych planów

rolnośrodowiskowych. Doprecyzowanie w art. 36 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, że prawo świadczenia doradztwa rolniczego ma WODR, wyeliminuje obecnie istniejący konflikt interesów i wprowadzi przejrzyste zasady nie tylko funkcjonowania CDR, ale także powiązań pomiędzy CDR – WODR – akredytowanymi podmiotami doradczymi.

Ad art. 1 pkt 17

Celem zmiany jest stworzenie podstawy prawnej dla zarządów województw do powoływania wojewódzkich grup roboczych ds. krajowej sieci obszarów wiejskich (KSOW), w skład których wchodziłoby partnerzy KSOW z danego województwa, czyli przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005. Podstawową funkcją wojewódzkich grup roboczych byłoby opiniowanie projektów planów działania oraz projektów rocznych sprawozdań z realizacji planu działania w zakresie dotyczącym poszczególnych województw. Grupy te rekomendowałyby również zarządom województw do zatwierdzenia listę projektów (działań) do realizacji w poszczególnych województwach, które powinny ich zdaniem znaleźć się w projekcie planu działania województwa jako priorytetowe. Zajmowałyby się także monitorowaniem prac KSOW w województwie. Powołanie wojewódzkich grup roboczych przyczyni się do zapewnienia w ramach KSOW właściwej wymiany informacji i doświadczeń w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Ad art. 2

Rozporządzenie Rady Ministrów, będące wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej nie zostało dotychczas wydane z uwagi na duże trudności w ustaleniu oraz uzgodnieniu wyczerpującego zakresu i trybu współpracy pomiędzy organami administracji rządowej i jednostkami organizacyjnymi podległymi organom tej administracji lub przez nie nadzorowanymi oraz organami samorządu terytorialnego, przewidzianymi do współpracy przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy finansowej w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006. Wystarczający w tym zakresie jest przepis art. 5 ust. 4 ww. ustawy,

nakładający na te organy i instytucje obowiązek współpracy. W razie potrzeby jednostki te mogą ewentualnie zawierać porozumienia określające szczegółowy zakres i tryb współpracy. Biorąc pod uwagę powyższe, podjęto decyzję o uchyleniu przedmiotowego upoważnienia w projekcie ustawy.

Ad art. 3

W projektowanej ustawie zaproponowano nowe brzmienie art. 29 ust. 1a zmienianej ustawy, a przepis ten stanowi wytyczną do wydania przepisów wykonawczych. Na podstawie m. in. tego przepisu zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 33, poz. 262, z późn. zm.) i rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 48, poz. 390, z późn. zm.).

Z pomocy finansowej przyznawanej w ramach ww. działań korzysta wielu beneficjentów. Ponadto przedmiotowe działania odgrywają istotną rolę w rozwoju obszarów wiejskich oraz wpływają pozytywnie na środowisko naturalne. Celem działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” jest zapobieganie wyludnianiu się obszarów wiejskich, zakwalifikowanych jako górskie i inne obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania, zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz utrzymanie zrównoważonego sposobu gospodarowania. Z kolei głównym założeniem działania „Program rolnośrodowiskowy” jest promowanie produkcji rolnej opartej na metodach zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody. Natomiast działanie „Zalesianie gruntów rolnych oraz

zalesianie gruntów innych niż rolne” wpływa korzystnie na utrzymanie różnorodności biologicznej oraz kondycję zakładanych upraw leśnych.

Nieutrzymanie w mocy ww. rozporządzeń zakłóciłoby w sposób poważny realizację przedmiotowych działań, a w efekcie uniemożliwiłoby wykorzystanie przez Rzeczpospolitą Polską przewidzianych na ich realizację i przyznanych nam środków unijnych. Podkreślić przy tym trzeba, że dzięki tym środkom jest w ogóle możliwa realizacja ww. działań. Ich wykorzystanie w istotny sposób wpływa na pozytywne przemiany, jakie zachodzą na polskiej wsi.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż dotyczy przepisów wspólnotowych.

Projekt ustawy wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 ww. ustawy.

Projekt ustawy nie znajduje się w programie prac legislacyjnych Rady Ministrów na okres styczeń – czerwiec 2011 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Projektowana regulacja dotyczy podmiotów i organów wykonujących zadania w zakresie wdrażania i zarządzania Programem, w tym ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, ARiMR oraz samorządów województw, w zakresie regulacji zapewniających skuteczne i prawidłowe wdrażanie oraz zarządzanie tym Programem, w zakresie dotyczącym podziału środków Programu, m. in. w zakresie LGD.

2. Analiza wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego

Źródłami finansowania zmienianej ustawy jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (13 398 mln euro w okresie 2007 – 2013) oraz budżet państwa (ok. 4 019 mln euro w okresie 2007 – 2013). Nie przewiduje się zwiększenia wykorzystania środków z Programu ponad 100 % przyznanych środków. Podkreślić należy, że środki wdrażane w ramach Programu, z uwagi na czas trwania Programu oraz wskazaną w art. 29 rozporządzenia nr 1290/2005 zasadę finansowania N + 2, nie powinny podlegać obowiązkowi określania na okres 10 lat kwotowych limitów wydatkowanych środków. Wydatkowanie środków na poszczególne lata Programu określone zostało natomiast w dokumencie programowym ogłoszonym w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2007 r. w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (M. P. Nr 94, poz. 135, z późn. zm.). Poniższa tabela zawiera szacunkowe wyliczenie środków Programu, jakie mają być wydatkowane, zgodnie z zasadą N + 2, w latach 2011 – 2015.

Rok	Wydatki publiczne w tys. zł	w tym budżet środków europejskich w tys. zł
2011	13 609 868	10 475 071
2012	12 286 704	9 456 675
2013	9 789 459	7 534 627
2014	5 606 162	4 314 880
2015	3 737 441	2 876 587
Razem	45 029 634	34 657 840

Do przeliczeń walutowych zastosowano średnioroczne kursy euro/zł na lata

2011 – 2014 zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Dla 2015 r. przyjęto kurs na poziomie 2014 r.

W projekcie znajdują się przepisy dotyczące podziału środków Programu, jednak przewiduje się, że proponowane w art. 1 pkt 4 projektu zmiany nie spowodują skutków finansowych polegających na zwiększeniu wydatków bądź zmniejszeniu dochodów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa.

Wejście w życie projektowanych zmian nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa związanych z koniecznością współfinansowania działania przez budżet krajowy oraz finansowania przez budżet wspólnotowy, a jedynie będzie oznaczało możliwość określania podziału środków na realizację priorytetów wymienionych w art. 16a rozporządzenia nr 1698/2005, a w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 19, także na określone rodzaje operacji, do przyznania pomocy przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

W ostatecznym rozliczeniu pomiędzy Polską a Komisją Europejską zostanie wykorzystanych tyle środków, zarówno w części unijnej, jak i krajowej, ile przewidziano w Programie na realizację priorytetów wymienionych w art. 16a rozporządzenia nr 1698/2005, a w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 19, także na określone rodzaje operacji.

Środki przeznaczone na realizację priorytetów wymienionych w art. 16a rozporządzenia nr 1698/2005, a w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, także na określone rodzaje operacji, będą zaplanowane w ustawach budżetowych na poszczególne lata jako wydatki części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju wsi, lub w rezerwie celowej oraz jako prefinansowanie – w części dotyczącej wkładu unijnego.

Podobnie nie przewiduje się skutków budżetowych w przypadku proponowanej w art. 1 pkt 8 projektu zmiany w art. 27b ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Zgodnie z uzasadnieniem do jej wprowadzenia, ma ona na celu umożliwienie dokonania

podziału środków pomocy technicznej, w drodze rozporządzenia w sprawie podziału środków, w obrębie poszczególnych jej schematów, bez konieczności dokonywania podziału wszystkich środków, co umożliwi sprawniejsze zarządzanie środkami w ramach autonomicznych części pomocy (schematów). Dotychczasowe brzmienie art. 27b ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przewiduje możliwość dokonania podziału środków Programu przeznaczonych na pomoc techniczną w stosunku do wszystkich środków pomocy równocześnie, nie daje natomiast uprawnienia do dzielenia środków, np. w ramach jednego z trzech schematów pomocy technicznej. Projektowane rozwiązanie dotyczy wyłącznie środków pomocy technicznej, które określone zostały w Programie. Wejście w życie projektowanej zmiany będzie oznaczało jedynie możliwość określania podziału środków na realizację operacji w ramach pomocy technicznej. Bez jakiegokolwiek zmiany pozostają też zasady dotyczące finansowania operacji w ramach pomocy technicznej przy udziale środków finansowania unijnego (75 %) oraz współfinansowania krajowego (25 %).

Podobnie nie będą wpływać na zwiększenie wydatków sektora finansów publicznych przepisy art. 1 pkt 2, 3, 6 i pkt 11 lit. b wprowadzające ulepszenia w funkcjonowaniu osi 4 Leader.

Ad art. 1 pkt 2 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa związanych z koniecznością współfinansowania tego działania przez budżet krajowy. Na realizację LSR przewidziano w Programie budżet w wysokości 787 500 000 euro, z czego 80 % środków finansowych pochodzić będzie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, natomiast wydatki budżetowe na realizację tego działania w wysokości 20 % zostaną zaplanowane w ustawach budżetowych na kolejne lata.

Wysokość wydatków ponoszonych na realizację zadań wynikających z ww. zmian ustawy wiąże się z realizacją zadań przez samorząd województwa.

Kontrole realizacji lokalnej strategii rozwoju pod względem jej zgodności z przepisami prawa i procedurami określonymi w tej strategii odbywać się będą w ramach dokonywanych już kontroli na miejscu w odniesieniu do działania 431 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” Programu. Natomiast zadania związane z monitorowaniem realizacji strategii przez

lokalne grupy działania wynikają ze zobowiązania zawartego w umowie o warunkach i sposobie realizacji LSR i nie stanowią dodatkowego wydatku budżetu państwa.

Ad art. 1 pkt 3 i pkt 11 lit. b – wejście w życie projektowanej zmiany nie wpłynie na sektor finansów publicznych, ponieważ kontrole dotyczące monitorowania i oceny realizacji strategii pod względem zgodności z przepisami prawa i Programem oraz prawidłowości wykonywania przez samorząd województwa tych zadań dokonywane będą w ramach dotychczas prowadzonych kontroli wyboru LGD do realizacji LSR.

Ad art. 1 pkt 6 – wejście w życie projektowanej zmiany nie wpłynie na sektor finansów publicznych, ponieważ dopuszcza się możliwość zwiększenia kwoty pomocy wskazanej w danej umowie przyznania pomocy, ale do wysokości wynikającej z innych przepisów zmienianej ustawy.

Ad art. 1 pkt 1, 7, 9, 10 i 11a oraz art. 2 – wejście w życie projektowanych zmian, dotyczących działań realizowanych w ramach osi 2 „Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich”, nie wpłynie na sektor finansów publicznych, ponieważ mają one charakter porządkowy lub zmierzają do usprawnienia funkcjonowania systemu wdrożeniowego Programu.

Ad art. 1 pkt 1 – wejście w życie projektowanej zmiany wynika ze zmian w prawodawstwie UE, polegających na uchyleniu rozporządzenia nr 1782/2003. W związku powyższym ma jedynie charakter porządkowy i nie wpływa na sektor finansów publicznych.

Ad art. 1 pkt 7 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje żadnych dodatkowych kosztów dla budżetu państwa, ponieważ zmiana służy jedynie uporządkowaniu kwestii realizacji płatności ze względu na określenie ram czasowych dla terminu realizacji płatności. Zmiana polega na dodaniu po art. 25 – art. 25a, dotyczącego wygaśnięcia decyzji w sprawie przyznania pomocy w zakresie działań ONW, płatności dla obszarów Natura 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej, programu rolnośrodowiskowego i zalesiania gruntów rolnych oraz zalesiania gruntów innych niż rolne po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, w sytuacji gdy pomoc nie mogła być przekazana z przyczyn niezależnych od ARiMR. Zmiana ma na celu umożliwienie jednolitej obsługi wniosków obszarowych w tym zakresie.

Ad art. 1 pkt 9 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje żadnych dodatkowych kosztów dla budżetu państwa, ponieważ zmiana ma na celu uproszczenie procedur administracyjnych związanych z odzyskiwaniem płatności nienależnie pobranych z tytułu ONW i usprawni jedynie obsługę spraw związanych z przyznawaniem płatności ONW.

Ad art. 1 pkt 10 i pkt 11 lit. a – wejście w życie projektowanych zmian nie spowoduje żadnych dodatkowych kosztów dla budżetu państwa, ponieważ mają one jedynie charakter porządkowy i wynikają z konieczności dostosowania prawa krajowego do zmieniających się przepisów prawa UE, w tym wynikających m. in. z uchylecia rozporządzenia nr 1782/2003, którego poszczególne przepisy zostały zastąpione przez odpowiednie przepisy rozporządzenia nr 73/2009, wydania rozporządzenia nr 380/2009 zmieniającego rozporządzenie nr 796/2004 oraz z rozporządzenia nr 74/2009, które zmieniło przepisy rozporządzenia nr 1698/2005.

Ad art. 2 – wejście w życie projektowanej zmiany, polegającej na uchyleniu przepisu upoważniającego do określenia przez Radę Ministrów organów administracji rządowej i jednostek organizacyjnych podległym organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowanych obowiązanych do współpracy przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy finansowej w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006 oraz trybu i zakresu tej współpracy nie powoduje żadnych kosztów dla budżetu państwa. Nie wydaje się konieczne określanie ww. kwestii w akcie wykonawczym. Nie ma przeszkód, aby ww. organy lub jednostki mogły zawierać między sobą ewentualne porozumienia określające tryb i zakres współpracy w celu prawidłowej realizacji planu.

Pozostałe zmiany:

Ad art. 1 pkt 12 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje żadnych kosztów dla budżetu państwa. Zgodnie z przepisami unijnymi (rozporządzenie nr 1698/2005) do obowiązków państw członkowskich należy prowadzenie ocen (ewaluacji) programów, w szczególności oceny bieżącej i oceny ex post. W konsekwencji w art. 4 ust. 1 pkt 2 zmienianej ustawy uwzględniono zamawianie takich ocen przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Projektowane brzmienie art. 29a dotyczące udostępniania podmiotowi wykonującemu badanie danych niezbędnych w celu przeprowadzenia oceny, w tym danych beneficjentów, nie

generuje dodatkowych kosztów w stosunku do sytuacji zgodnej z obecnym stanem prawnym, gdyż, jak już wspomniano wyżej, obowiązek prowadzenia badań ewaluacyjnych funkcjonuje w następstwie przepisów prawa unijnego, a bazy danych – w tym także dotyczące beneficjentów – są prowadzone i dostępne.

Ad art. 1 pkt 13 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje żadnych kosztów dla budżetu państwa, ponieważ zmiana ma jedynie charakter porządkowy, wynikający z uchylecia rozporządzenia nr 1975/2006.

Ad art. 1 pkt 14 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje żadnych kosztów dla budżetu państwa, ponieważ zmiana ma jedynie charakter porządkowy, wynikający z uchylecia rozporządzenia nr 1782/2003.

Ad art. 1 pkt 15 – wejście w życie projektowanej zmiany nie spowoduje żadnych kosztów dla budżetu państwa, ponieważ zmiana polega jedynie na uchyleniu w art. 34 obowiązującej ustawy ust. 2 zawierającego upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia, w drodze rozporządzenia, organów administracji rządowej i jednostek organizacyjnych im podległych lub przez nie nadzorowanych oraz organów samorządu terytorialnego zobowiązanych do współpracy przy realizacji zadań związanych z przyznaniem i wypłatą pomocy finansowej w ramach Programu, a także trybu i zakresu tej współpracy, w celu prawidłowej realizacji Programu. Rozporządzenie takie nie zostało wydane. Nie jest konieczne określanie ww. kwestii w akcie wykonawczym, ponieważ tryb i zakres współpracy określać mogą porozumienia zawierane między poszczególnymi podmiotami. Takie porozumienia już zostały zawarte.

Ad art. 1 pkt 16 – wejście w życie projektowanej zmiany, polegającej na zmianie brzmienia art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich nie skutkuje zmianami w budżecie państwa, o których mowa w art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 175, poz. 1240, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego termin „jednostka doradztwa rolniczego” obejmuje zarówno WODR, świadczące pomoc doradcą rolnikom, jak i CDR, które nie zatrudniają doradców, a jedynie specjalistów.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, CDR jest odpowiedzialne przede wszystkim za doskonalenie zawodowe doradców. Natomiast treść art. 37 zmienianej ustawy wskazuje, że CDR jest odpowiedzialne za nadawanie uprawnień do doradzania oraz kontrolę prywatnych podmiotów doradczych. W związku z tym instytucja ta nie może świadczyć pomocy doradczej rolnikom. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte Programem, oraz doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej – CDR odpowiada również za jakość świadczonych usług doradczych przez opracowywanie metodyki ich świadczenia, kontrolę przestrzegania metodyki usług doradczych, prowadzenie listy doradców uprawnionych do doradzania oraz kontrolę pracy doradców rolnośrodowiskowych i rejestrację sporządzonych planów rolnośrodowiskowych.

Brzmienie przepisu, określone w art. 1 pkt 15 projektu ustawy doprecyzowuje i jednocześnie potwierdza istniejący obecnie podział zadań i odpowiedzialności: ośrodki doradztwa rolniczego świadczą pomoc doradczą rolnikom, a CDR szkoli, nadaje uprawnienia do doradzania oraz kontroluje jakość pracy doradczej. Równocześnie nowe brzmienie przedmiotowego przepisu wyklucza konflikt interesów i skutkuje przejrzystością działania poszczególnych elementów systemu doradztwa, tzn. osoby, które doradzają, nie są równocześnie osobami odpowiedzialnymi za sprawdzanie i kontrolę. Tym samym nie może mieć jakichkolwiek skutków dla budżetu państwa, ponieważ nie wprowadza nowej regulacji, a jedynie porządkuje obecnie istniejący stan prawny.

Ad art. 1 pkt 17 – wejście w życie projektowanej zmiany, polegającej na dodaniu ust. 6a w art. 37a zmienianej ustawy, ustanawiającego podstawę prawną dla zarządów województw do powołania wojewódzkich grup roboczych ds. KSOW w województwie, nie pociągnie za sobą skutków finansowych. Upoważnienie to ma charakter fakultatywny, co oznacza, że powołanie lub nie takich grup jest autonomiczną decyzją władz samorządowych każdego województwa, których zarządy mogą podjąć taką uchwałę, ale nie są do tego na mocy ustawy zobowiązane. Tak więc to zarząd województwa zdecyduje, czy powołać taki organ, ile osób będzie liczył, jak często, gdzie i w jakiej formie będą odbywać się jego posiedzenia, czy uczestnikom tych posiedzeń zwracać koszty

dojazdu, czy też uzna, że jest to funkcja społeczna, za którą żadna gratyfikacja nie przysługuje – przykładem jest § 9 zarządzenia nr 47 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 marca 2009 r. w sprawie powołania Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, zmienionego zarządzeniem nr 32 z dnia 1 września 2010 r.

Podsumowując, należy stwierdzić, że projekt ma charakter stricte porządkowy i organizacyjny. Wprowadzane zmiany mają na celu:

- 1) dostosowanie przepisów ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich do zmieniającego się *acquis communautaire* oraz
- 2) wprowadzenie funkcjonalnych modyfikacji w ramach systemu wdrożeniowego Programu.

Dlatego też należy przyjąć, że nie powodując skutków budżetowych, projekt znajduje się poza zakresem art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3. Rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy, m. in. przez zapewnienie dodatkowego dochodu beneficjentom Programu, w szczególności zaś producentom rolnym oraz mieszkańcom wsi. Dzięki usprawnieniom wprowadzonym do systemu finansowego nastąpić może wydatne zwiększenie wymiaru środków należnie przyznanych. W szerokiej perspektywie wejście w życie projektowanej ustawy przyczyni się, przez intensyfikację wykorzystania środków Programu do poprawy sytuacji dochodowej sektora rolnego, co przez synergię może ułatwić pozyskanie środków finansowych z innych źródeł i co za tym idzie, utworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

4. Konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność polskiego rolnictwa oraz funkcjonowanie przedsiębiorstw na

wspólnym rynku Unii Europejskiej przez poprawę sytuacji dochodowej sektora rolnego. Wejście w życie projektowanej ustawy umożliwi przede wszystkim pełniejsze dostosowanie i zmodernizowanie gospodarstw rolnych oraz zakładów przetwórczych do wymogów Unii Europejskiej oraz korzystnie wpłynie na jakość życia i sytuację dochodową producentów rolnych oraz mieszkańców wsi.

5. Sytuacja i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie w sposób pośredni korzystnie wpływało na rozwój regionalny Rzeczypospolitej Polskiej ze względu na planowane wprowadzenie korzystnych rozwiązań wdrożeniowych. Projektowane rozwiązania, pomimo że Program ma charakter horyzontalny ze względu na szeroki wachlarz działań, pozwolą na pełniejsze skorzystanie z instrumentów, których znaczenie jest największe w poszczególnych regionach.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania do Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”; Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”, Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowej Izby Gospodarczej, Komitetu Rolnictwa i Obrotu Rolnego oraz Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Krajowej Rady Spółdzielczej, Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Grupy Tematycznej ds. Leader.

W ramach konsultacji społecznych zgłoszono potrzebę modyfikacji art. 23 ust. 3 zmierzającej do umożliwienia zwiększenia kwoty przyznanej pomocy w ramach umowy o przyznaniu pomocy na rok 2010, tak aby beneficjent nie stracił

możliwości wykorzystania całej kwoty wskazanej w umowie o warunkach i sposobie realizacji LSR. Zgłoszenia dokonała Grupa Tematyczna ds. Leader działająca przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, funkcjonującej zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, zarządzeniem nr 47 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 marca 2008 r. w sprawie powołania Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz zarządzeniem nr 32 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 września 2010 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie powołania Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Uwaga została uwzględniona.